

PLANISAZIUN GENERALA CHANTUNALA DA LAS CHASAS DA TGIRA 2010

**UFFIZI DA SANADAD DAL GRISCHUN
20 DA FANADUR 2010**

Cuntegn

1	Situaziun da partenza.....	3
2	Situaziun actuala	3
2.1	Effectiv da letgs	3
2.2	Dumonda.....	4
2.3	Basegn da tgira	5
2.4	Tgira ed assistenza a chasa (spitex)	5
2.5	Proceder metodic	5
2.6	Datas da basa	5
2.6.1	Purschida actuala da letgs	5
2.6.2	Populaziun residenta.....	6
2.7	Svilup demografic.....	7
2.8	Svilup dal basegn da tgira	7
2.9	Valur directiva dal basegn da planisaziun.....	8
2.10	Dimensiun da la planisaziun da las chasas da tgira.....	8
3	Basegn futur da letgs.....	9
3.1	Chantun Grischun	9
3.2	Regiun da planisaziun 1: Plaun	10
3.3	Regiun da planisaziun 2: Cuira regio	11
3.4	Regiun da planisaziun 3: Landquart	12
3.5	Regiun da planisaziun 4: Partenz	14
3.6	Regiun da planisaziun 5: Tavau	15
3.7	Regiun da planisaziun 6: Arosa	16
3.8	Regiun da planisaziun 7: Lai	17
3.9	Regiun da planisaziun 8: Alvra	18
3.10	Regiun da planisaziun 9: Surses	19
3.11	Regiun da planisaziun 10: Regio Viamala	20
3.12	Regiun da planisaziun 11: Glion	21
3.13	Regiun da planisaziun 12a: Cadi Sursassiala.....	23
3.14	Regiun da planisaziun 12b: Cadi Sutsassiala	24
3.15	Regiun da planisaziun 13: Val Müstair.....	25
3.16	Regiun da planisaziun 14: Engiadina bassa	26
3.17	Regiun da planisaziun 15: Engiadin'ota.....	27
3.18	Regiun da planisaziun 16: Puschlav	28
3.19	Regiun da planisaziun 17: Bregaglia	29
3.20	Regiun da planisaziun 18: Moesa.....	30

1 Situaziun da partenza

Tenor l'art. 39 da la lescha federala davart l'assicuranza da malsauns (LAMal)¹ èn las chasas da tgira autorisadas d'exequir lur activitat a quint da l'assicuranza obligatorica per la tgira da malsauns, sch'ellas correspundan tranter auter a la planisaziun fixada d'in u da plirs chantuns communablamain per cuvrir il basegn da chasas da tgira e sch'ellas figureschan sin la glista chantunala da las chasas da tgira. Tenor ils criteris da planisaziun ch'en fixads en ils art. 58 ss. da l'ordinaziun davart l'assicuranza da malsauns (OAMal)² ston ils chantuns – planisond las chasas da tgira – eruir quants letgs da tgira ch'en necessaris ed ultra da quai er resguardar aspects qualitativs, sco per exemplu che las prestaziuns veggian furnidas en moda economica e cun gronda qualitat.

L'art. 58a al. 2 OAMal obligea ils chantuns da controllar periodicamain lur planisaziun. La planisaziun generala chantunala vertenta³ datescha da l'onn 2004. Ella sto pia veggir repassada ed adattada a las datas da basa actualas (effectiv da letgs, prognosa demografica) sco er a novs fatgs ed a novs svilups.

La versiun repassada da la planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010 è la basa:

- per la planisaziun dal basegn che las vischnancas da las regiuns da planisaziun ston far tenor l'art. 20 da la lescha chantunala per promover la tgira da persunas malsaunas (LTM)⁴ cun l'intent da garantir ina purschida suffizienta per la tgira e per l'assistenza parzialmain staziunara e staziunara da pazientas e da pazients da lunga durada sco er da persunas attempadas;
- per la glista chantunala da las chasas da tgira che sto veggir relascuada dal chantun tenor l'art. 39 al. 1 lit. e ed al. 3 LAMal;
- per conceder contribuziuns chantunalas d'investiziun a letgs da tgira stgaffids supplementarmain u a la transfurmaziun da chombras dublas en chombras singulas tenor l'art. 21 al. 1 e 3 LTM.

2 Situaziun actuala

2.1 Effectiv da letgs

Ils 31 da december 2007 aveva la populaziun grischuna a disposiziun totalmain 2'318 letgs da tgira⁵ en 48 chasas da persunas attempadas e da tgira u en gruppas da tgira. Resguardond ch'i vivan 8'976 persunas d'ina vegliadetgna dad 80 onns e dapli en il chantun Grischun e ch'il grad d'occupaziun dals letgs importa 96 pertschient, correspunda quai ad in grad da cuvrida chantunal da 24.8 pertschient en media. Il grad da cuvrida chantunal actual correspunda pia quasi a la valur directiva dal basegn da 25 pertschient tenor la planisaziun generala chantunala 2004. Tranter las singulas regiuns da planisaziun datti dentant differenzas considerablas.

¹ lescha federala dals 18 da mars 1994 davart l'assicuranza da malsauns (LAMal); CS 832.10

² ordinaziun federala dals 27 da zercladur 1995 davart l'assicuranza da malsauns (OAMal); CS 832.102

³ planisaziun generala chantunala 2004 da las purschidas per la tgira ed assistenza da persunas attempadas, uffizi da sanadad dal Grischun, 20 da settember 2004; conclus da la regenza dals 28 da settember 2004 (prot. nr. 1379)

⁴ lescha per promover la tgira da persunas malsaunas e l'assistenza da persunas attempadas e da persunas che basegnan tgira dals 2 da december 1979 (lescha per promover la tgira da persunas malsaunas); DG 506.000

⁵ decleranza persunala da las chasas d'attempads e da tgira sco er da las gruppas da tgira

Regiun da planisaziun		Purschida da letgs 2007 Dumber actual da letgs	Basegn teoretic da letgs 2007 Dumber previs da letgs	Grad da cuvrida per la populaziun dad 80+
1	Plaun	60	96	15.6%
2	Cuira regio	498	470	26.5%
3	Landquart	220	216	25.4%
4	Partenz	145	198	18.3%
5	Tavau	87	109	20.0%
6	Arosa	28	35	20.2%
7	Lai	63	49	31.8%
8	Alvra	41	42	24.5%
9	Surses	42	43	24.5%
10	Regio Viamala	183	176	26.0%
11	Glion	251	251	25.0%
12a	Cadi Sursassiala	122	64	47.9%
12b	Cadi Sutsassiala	91	68	33.6%
13	Val Müstair	28	28	24.9%
14	Engiadina bassa	101	109	23.1%
15	Engiadin'ota	108	138	19.6%
16	Puschlav	92	91	25.1%
17	Bregaglia	38	31	31.0%
18	Moesa	120	124	24.2%
T	Chantun grischun	2'318	2'338	24.8%

Illustraziun 1: Grad da cuvrida dal dumber actual da letgs tenor regiun da planisaziun e tenor il total dal chantun Grischun per ils 31 da december 2007

Per ils 31 da december 2007 sa chatta la purschida da letgs en las regiuns da planisaziun Plaun, Partenz ed Engiadin'ota per passa 20 pertschient sut la valur directiva dal basegn tenor la planisaziun generala chantunala 2004. Percunter han las regiuns da planisaziun Lai, Cadi Sursassiala, Cadi Sutsassiala e Bregaglia in surpli da letgs considerabel. La valur directiva dal basegn da 25 pertschient da la populaziun dad 80 onns e dapli cun domicil civil en il chantun Grischun tenor la planisaziun generala chantunala 2004 sa chatta sut la media svizra da circa 28 pertschient.

2.2 Dumonda

Ils letgs en las chasas da personas attempadas e da tgira u en las gruppas da tgira èn stads occupads l'onn 2007 a 92.5 pertschient. Tut tenor la regiun da planisaziun variescha questa valur tranter 82.4 pertschient (regiun da planisaziun Engiadin'ota) e 97.5 pertschient (regiun da planisaziun Alvra)⁶. Regiuns da planisaziun cun in grad da cuvrida pli bass han – cun excepiun da l'Engiadin'ota – in'occupaziun da letgs sur la media. Da l'autra vart han las regiuns da planisaziun cun in grad da cuvrida sur la valur directiva dal basegn – cun excepiun da la Bregaglia – in'occupaziun da letgs marcantamain pli bassa. L'onn 2007 èn vegnids registrads en tut 812'068 dis da tgira. 49'026 da queste dis da tgira u 6.0 pertschient èn d'attribuir ad abitanas ed ad abitants che derivan d'auters chantuns. Ina gronda part da questas abitantas e da queste abitants

⁶ indicaturs 2007; chasas da personas attempadas e da tgira, uffizi da sanadad dal Grischun, december 2008; tabella 1.2

d'auters chantuns abitava en las chasas da persunas attempadas e da tgira da la regiun da planisaziun Moesa. Resguardond ils dis da tgira d'abitantas e d'abitants d'auters chantuns sco er ina quota da 97 per-tschient dal total da dis da tgira ch'èn d'attribuir a persunas da 65 onns e dapli, resultan 2'069 abitantas ed abitants d'ina vegliadetgna da 65 onns e dapli cun domicil civil en il chantun Grischun che abitavan ils 31 da december 2007 en ina chasa da persunas attempadas e da tgira u en ina grappa da tgira. Cumpareglià cun la populaziun residenta attempada en il chantun Grischun, che dumbra 31'141 persunas, correspunda quai ad ina quota chantunala da tgira staziunara da 6.6 per-tschient da la populaziun residenta da 65 onns e dapli.

2.3 Basegn da tgira

Da las totalmain 2'269 persunas che abitavan ils 31 da december 2007 en chasas da persunas attempadas e da tgira u en gruppas da tgira (tut las gruppas da vegliadetgna inclusiv abitantas ed abitants d'auters chantuns), n'avevan 9 persunas u 0.4 per-tschient nagin basegn da tgira (stgalim SCRA⁷ 0) e 498 persunas u 21.9 per-tschient in pitschen basegn da tgira (stgalim SCRA 1)⁸. Remartgabel è il fatg ch'ins na vesa – en las differentas regiuns da planisaziun – nagin connex direct tranter il grad da cuvrida dal dumber actual da letgs e la quota d'abitantas e d'abitants ch'èn attribuïds als stgalims SCRA 0 u 1. In'excepziun è la regiun da planisaziun Plaun, nua che mo 7.1 per-tschient da las abitantas e dals abitants eran attribuïds ils 31 da december 2007 als stgalims SCRA 0 u 1.

2.4 Tgira ed assistenza a chasa (spitex)

L'onn 2007 han 21 servetschs subvenziunabels da la tgira e da l'assistenza a chasa furnì prestaziuns da tgira per 3'358 clientas e clients attempads⁹. Cumpareglià cun la populaziun residenta da 65 onns e dapli en il chantun Grischun, correspunda quai ad ina quota chantunala da tgira ambulanta da 10.8 per-tschient. Tut tenor la regiun da planisaziun variescha la quota da tgira dapli u damain. Tendenzialmain è la dumonda da prestaziuns da la spitex pli gronda en regiuns da planisaziun, nua ch'il grad da cuvrida dals letgs da tgira è pli bass. Cunzunt en il Partenz sa chatta la quota da tgira ambulanta cun 19.4 per-tschient cleramain sur la media chantunala. Percunter è la dumonda da prestaziuns da la spitex tendenzialmain pli pitschna en regiuns, nua ch'il grad da cuvrida dals letgs da tgira è aut. Uschia sa chatta la quota da tgira ambulanta en la Cadi cun 7.9 per-tschient in bun pau sut la media chantunala. I sto dentant vegrà resguardà che questas cifras na cuntegnan betg las prestaziuns da tgira e d'assistenza a chasa tras servetschs privats, perquai che lur datas mancan.

2.5 Proceder metodic

Sin basa dals letgs che stattan oz a disposiziun per regiun da planisaziun en las chasas da persunas attempadas e da tgira sco er en las gruppas da tgira per la tgira e per l'assistenza da pazientas e da pazients da lunga durada e da persunas attempadas e sin basa da la prognosa demografica vegrà calculà il basegn futur teoretic da letgs. Las chasas da tgira han in orizont da planisaziun da 15 onns. La planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010 mussa il basegn quantitatitiv teoretic da letgs per regiun da planisaziun per ils onns 2010, 2015, 2020 e 2025. En la planisaziun qua avant maun vegrà desistì d'exploitgar detagliadament ilas aspects qualitativs u economics, perquai ch'els èn ina part da las premissas per survegnir e per prolongar la permissiun da manaschi e perquai ch'els èn fixads correspondentament en la lescha da sanadad¹⁰ respectivament en l'ordinaziun tar la lescha da sanadad¹¹. Commentaris detagliads sa chattan mintgamai en las explicaziuns respectivas da las revisiuns dals relaschs.

2.6 Datas da base

2.6.1 Purschida actuala da letgs

Ils letgs ch'èn vegrà registrads tenor las indicaziuns da las chasas da tgira èn quels letgs da tgira che stevan a disposiziun ils 30 da fanadur 2010 ad abitantas ed ad abitants cun domicil en il chantun Grischun. Per eruir il basegn teoretic da letgs per ils onns da planisaziun vegrà plinavant resguardads ils letgs che na sa

⁷ SCRA = sistem da classificaziun e da rendaquent per abitant(a)s

⁸ indicaturs 2007; chasas da persunas attempadas e da tgira, uffizi da sanadad dal Grischun, december 2008; tabella 1.2

⁹ indicaturs 2007; organisaziuns da la spitex, uffizi da sanadad dal Grischun, december 2008; tabella 3.3.1

¹⁰ lescha davart ilas fatgs da sanadad dal chantun Grischun (lescha da sanadad) dals 2 da december 1984, DG 500.000

¹¹ ordinaziun tar la lescha da sanadad dals 16 da december 2008; DG 500.010

chattan betg sin la glista da las chasas da tgira, ils projects da construcziun currents e futurs sco er ils letgs per autras regiuns da planisaziun respectivamain ils letgs che stattan a disposiziun a l'atgna regiun da planisaziun en autras regiuns. Suenter questas correcturas resulta il dumber actual da letgs che stattan a disposiziun a l'atgna regiun da planisaziun e ch'en stads la basa per calcular il basegn teoretic da letgs per ils onns da planisaziun 2010, 2015, 2020 e 2025.

2.6.2 Populaziun residenta

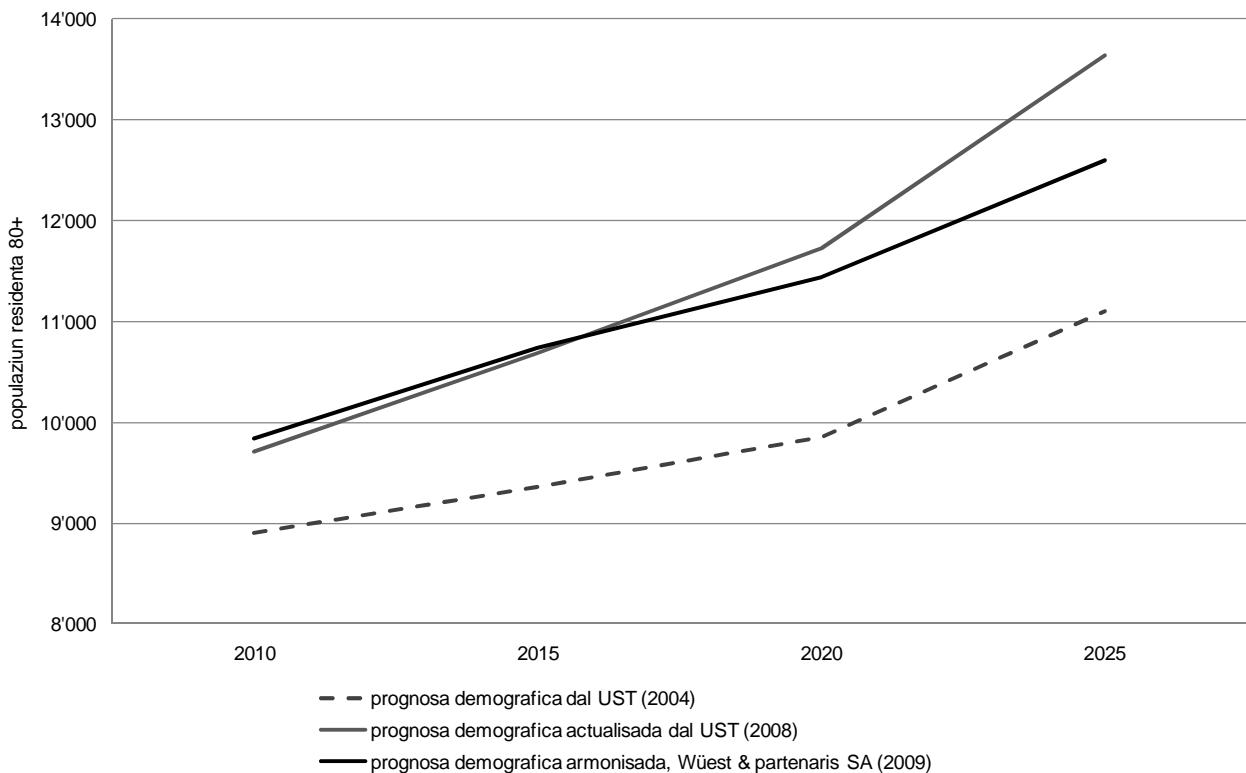
La prognosa demografica en il chantun Grischun – ch'è la basa per la planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010 – sa basa sin in scenari mesaun da la perspectiva demografica per il chantun Grischun da l'onn 2006 fin l'onn 2030¹². Cuntrari a la prognosa demografica da l'uffizi federal da statistica (UST) parta la perspectiva demografica, ch'è vegnida elavurada l'onn 2006 da la firma Wüest & partenaris SA, Turitg, per incumbensa dal chantun Grischun, d'ina vista da "bottom-up" (q.v.d. d'ina vista da sut ensi). Questa vista ha l'avantatg che las prognosas demograficas èn vegnidas registradas per mintga vischnanca en moda differenziada sin basa da la populaziun residenta da l'onn 2006 e sin basa d'auters criteris relevantes. En il rom da l'elavuraziun da la planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010 è vegnida sviluppada vinavant la perspectiva demografica. En spezial èn vegnidas fatgas differentas analisas da la sensitivitat, cunzunt areguard l'immigraziun e l'emigraziun da persunas dad 80 onns e dapli sco er areguard il svilup da la durada probabla da la vita. Il resultat è ina prognosa demografica armonisada per il chantun Grischun che parta – en cumparegliaziun cun la perspectiva demografica oriunda – d'ina emigraziun limitada da la populaziun dad 80 onns e dapli sco er d'in augment da la durada probabla da la vita ch'è mez uschè grond sco la durada probabla da la vita tenor il UST.

La prognosa demografica armonisada – ch'è la basa per la planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010 – parta per l'entir chantun, fin l'onn 2015, d'in svilup da la populaziun residenta dad 80 onns e dapli ch'è sumegliant a la prognosa demografica actualisada dal UST. A partir da l'onn 2015 èn las valurs da la prognosa demografica armonisada pli bassas che las valurs da la prognosa demografica dal UST. En il senn dal princip da prudentscha èsi indtgà er per quest motiv da prender la prognosa demografica armonisada da la firma Wüest & partenaris SA, Turitg, sco basa per las calculaziuns dal basegn en la planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010.

---

¹² cf. "Bevölkerungsperspektive für den Kanton Graubünden von 2006 bis 2030", Wüest & partenaris SA, uffizi per il svilup dal territori dal Grischun, avrigl 2007; conclus da la regenza dals 3 da fanadur 2007 (prot. nr. 822)

Prognosas demograficas per il chantun Grischun

Illustraziun 2: Cumparegliaziun da las prognosas demograficas da l'uffizi federal da statistica (UST) sco er da la prognosa demografica armonisada da la firma Wüest & partenaris SA, Turitg, per la populaziun residenta dad 80 onns e dapli en il chantun Grischun

2.7 Svilup demografic

Tenor la prognosa demografica armonisada crescha la populaziun residenta da l'entir chantun fin l'onn 2025 dad actualmain 188'762 (31 da decembre 2007) a 195'745 persunas. Quai corrisponda ad in augment moderà da circa 7'000 persunas u da 3.7 pertschient. Tar la populaziun residenta dad 80 onns e dapli, ch'è relevanta per las calculaziuns dal basegn, s'augmenta il dumber da persunas fitg attempadas en l'entir chantun dad actualmain 8'976 a 12'596. Quai è in augment signifitgant da 3'620 persunas u da 40.3 pertschient. I po vegnir constatà ch'il svilup da questa gruppera da vegliadetgna è d'ina vart fitg different en las diversas regiuns da planisaziun, da l'autra vart divergescha el per part fitg ferm da la prognosa demografica da la populaziun residenta en la planisaziun generala chantunala 2004. Perquai che la calculaziun dal basegn teoretic da letgs sa basa gist sin la prognosa da questa populaziun residenta fitg attempada, resultan – per singulas regiuns da planisaziun – differenzas considerablas en la bilantscha da letgs tranter la veglia e la nova planisaziun da las chasas da tgira. En spezial en las regiuns da planisaziun Plaun, Landquart, Partenz, Tavau, Arosa, Lai, Alvra ed Engiadin'ota vegnan las prognosas demograficas da la populaziun residenta dad 80 onns e dapli curregidas vers ensi en la planisaziun generala chantunala 2010 en cumparegliaziun cun la planisaziun generala chantunala 2004.

2.8 Svilup dal basegn da tgira

Differentas analisas pli novas mussan¹³ che betg mo la durada probabla da la vita s'augmenta vinavant, mabain er ils onns d'ina vita senza impediments. La dumonda da letgs da tgira vegniss pia a crescher ils proxims decennis main ferm che quai ch'il svilup demografic mussass, sche las quotas da tgira actualas restassan las medemas. Mesiras da la promozion da la sanedad e da la prevenziun, sco ch'ellas èn planisadas er en il chantun Grischun¹⁴, pon sminuir supplementarmain l'effect demografic. La media da la vegliadetgna da las persunas che basegnan tgira dastgass s'augmentar vinavant. Il medem mument ston ins

¹³ F. Höpflinger e V. Hugentobler, "Pflegebedürftigkeit in der Schweiz, Prognosen und Szenarien für das 21. Jahrhundert", Berna 2003

¹⁴ cf. punct central da svilup "prevenziun e sanedad" (14/06) dal program da la regenza 2009-2012

partir dal fatg che questas persunas fitg attempadas vegnian a patir pli e pli da differentas malsognas (multimorbidität). Uschia vegnan la tgira e l'assistenza a daventar pli intensivas, ed il basegn da persunal da tgira vegn a s'augmentar.

2.9 Valur directiva dal basegn da planisaziun

Perquai ch'il grad d'occupaziun dals letgs è en l'entir chantun actualmain relativamain bass cun 92.5 pertschient, ston ins partir dal fatg che la dumonda da letgs da tgira na saja per il mument – cun in grad da cuvrida dals letgs da tgira da stgars 25 pertschient – betg insistenta en l'entir chantun.

Er sche betg mo il basegn da tgira n'è decisiv per ina dimora en ina chasa da tgira, è la quota d'abitantas e d'abitants che na basegnan nagina tgira u che han mo in pitschen basegn da tgira relativamain gronda. Tras la creaziun e tras l'extensiun d'ulteriuras purschidas alternativas adattadas da vart da las vischnancas, sco per exemplu l'abitar assistì u structuras da di e da notg per distgargiar las confamigliaras ed ils confamigliars che tgiran, po – en cumbinaziun cun prestaziuns da la tgira e da l'assistenza a chasa – ina gronda part da questas persunas vegnir assistidas e tgiradas en l'avegnir ordaifer las chasas da persunas attempadas e da tgira tradiziunalas u ordaifer las gruppas da tgira. Quai corrispunda en blers cas er al giavisch da las persunas che basegnan sustegn.

Sin basa da questi fatgs sco er sin basa da la valitaziun dal svilup dal basegn da tgira e dal potenzial da mesiras preventivas che promovan la sanadad, pari indità da reducir pass per pass la valur directiva chantunala dal basegn da planisaziun.

En las calculaziuns dal basegn qua sutvar vegn prendida sco basa ina valur directiva dal basegn da planisaziun da 25 pertschient per l'onn 2010, da 24 pertschient per l'onn 2015, da 23 pertschient per l'onn 2020 e da 22 pertschient per l'onn 2025.

Tras la reducziun da la valur directiva dal basegn a 22 pertschient fin l'onn 2025 po vegnir smesà il basegn supplementar da letgs da tgira. Sche la valur directiva actuala dal basegn da 25 pertschient vegniss mantegnida fin l'onn 2025, stuess ins metter a disposiziun almain 800 ulteriurs letgs da tgira. Cun ina valur directiva reducida dal basegn da 22 pertschient resulta percuter in basegn supplementar da circa 400 letgs da tgira. En la contemplaziun da l'entir chantun èn vegnids scuntrads in cun l'auter il basegn supplementar teoretic ed il surpli da letgs per regiun da planisaziun. Senza scuntrar il basegn supplementar teoretic cun il surpli da letgs resulta per l'entir chantun in basegn teoretic supplementar da passa 450 letgs da tgira fin l'onn 2025.

2.10 Dimensiun da la planisaziun da las chasas da tgira

Tar ils letgs previs en la planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010 sa tracti dals letgs da tgira da tut las purschidas staziunaras en chasas da persunas attempadas e da tgira sco er en gruppas da tgira per la tgira e per l'assistenza da pazientas e da pazients da lunga durada e da persunas attempadas cun domicil civil en il chantun Grischun, numnadomain:

- da letgs da tgira per ina dimora permanenta;
- da letgs da tgira per ina dimora temporara che duai distgargiar las confamigliaras ed ils confamigliars che tgiran;
- da letgs da tgira per la tgira acuta e transitorica.

Betg cumpigliads en la planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010 èn:

- letgs en chasas per persunas impeditas;
- letgs da la purschida psicogeriatrica dals servetschs psichiatrics dal Grischun (SPGR). Cumpetents per la tgira e per l'assistenza da pazientas e da pazients psicogeriatrics èn ils SPGR, sch'il gener ed il grad da lur malsogna e da lur impediment pretendan quai. Questa purschida è pia ina part integrala da la planisaziun psychiatrica (concept psychiatric);
- purschidas alternativas da tgira e d'assistenza, sco l'abitar assistì e famiglias da tgira, che pon – en cumbinaziun cun prestaziuns da la tgira e da l'assistenza a chasa – savens vegnir resguardadas sco purschidas alternativas a las chasas da persunas attempadas e da tgira tradiziunalas u a las gruppas da tgira tradiziunalas;
- purschidas da letgs per persunas pli giuvnas che basegnan tgira.

3 Basegn futur da letgs

3.1 Chantun Grischun

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per otras reg.	
Total chasas da persunas attempadas e da tgira	2'333	-30	150	-16	2'437
Total purschida en la regiun da planisaziun	2'333	-30	150	-16	2'437
<i>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</i>					16
Purschida actuala da letgs disponibels per la populaziun residenta dal Grischun					2'453

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazjun dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	187'058	188'762	190'046	192'400	194'405	195'745
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	29'215	31'141	32'908	36'140	39'154	42'837
<i>en % dal total</i>	15.6%	16.5%	17.3%	18.8%	20.1%	21.9%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	107	113	124	134	147
Persunas dad 80 onns e dapli	8'060	8'976	9'840	10'737	11'436	12'596
<i>en % dal total</i>	4.3%	4.8%	5.2%	5.6%	5.9%	6.4%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	111	122	133	142	156

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

1) Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	2'453	2'453	2'453	2'453
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	2'563	2'684	2'740	2'887
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	110	231	287
	Surpli			434

Malgrà che la valur directiva dal basegn da letgs previs vegn reducida dad actualmain 25 pertschient a 22 pertschient da la populaziun residenta dad 80 onns e dapli e cumbain ch'i vegn tegnì quint dals projects da construcziun currents u futurs sco er dal surpli da letgs ch'exista en singulas regiuns da planisaziun, resulta en l'entir chantun in basegn teoretic supplementar da circa 231 letgs da tgira fin l'onn 2015 e da circa 434 letgs da tgira fin l'onn 2025.

Questa consideraziun da l'entir chantun exprima dentant pauc, cunquai che las bilantschas da letgs ch'en vegnidas eruidas per las singulas regiuns da planisaziun èn per part fitg differentas. Per mintga regiun da planisaziun sto il basegn futur teoretic da letgs perquai vegnir cumprovà separadamain.

La partizun da tgira da la fundaziun St. Johannes-Stift a Zizers figurescha cun 20 letgs sin la glista da las chasas da tgira. Tenor il conclus da la regenza dals 12 da zercladur 2006 (prot. nr. 678) èsi giustifitgà da recepir la fundaziun sin la glista da las chasas da tgira, perquai ch'ella è focussada sin ina clientella speziala. Quai na tanghescha dentant betg la planisaziun regiunala dal basegn. Quests 20 letgs n'en cuntegnids ni en il dumber actual da letgs da la regiun da planisaziun Landquart ni en il dumber actual total da letgs dal Grischun.

3.2 Regiun da planisaziun 1: Plaun

Domat, Panaduz e Razén

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per autres reg.	
Domat, chasa da pers. attempadas e da tgira Falveng	60	0	27	0	87
Total purschida en la regiun da planisaziun	60	0	27	0	87
<i>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</i>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da chasas da tgira					87

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazion dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
Total populaziun residenta	10'006	10'934	11'120	11'526	11'899	12'224
Persunas da 65 onns e dapli	1'226	1'495	1'678	1'938	2'218	2'476
<i>en % dal total</i>	12.3%	13.7%	15.1%	16.8%	18.6%	20.3%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	122	137	158	181	202
Persunas dad 80 onns e dapli	292	368	424	474	570	695
<i>en % dal total</i>	2.9%	3.4%	3.8%	4.1%	4.8%	5.7%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	126	145	162	195	238

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valor da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	87	87	87	87
Dumber previs da letgs (tenor valor da planisaziun)	111	118	137	159
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	24	31	50
	Surpli			

Chasa da persunas attempadas e da tgira Falveng, Domat: En il rom da la fasa da valitaziun I ha il departament da giustia, segirezza e sanadad approvà cun la brev dals 21 da settember 2009 cun cundiziuns l'elavuraziun dal project preliminar per metter a disposiziun 27 ulteriurs letgs da tgira – ch'èn planisads en la chasa da persunas attempadas e da tgira Falveng en il rom da la procedura da contribuziun currenta – èn già resguardads en il dumber actual da letgs per ils onns da prognosa, resulta per la regiun da planisaziun Plaun vinavant in basegn teoretic supplementar considerabel da letgs da tgira.

Sin fundament da las novas datas da baza vegnan prognostigadas per ils onns da planisaziun bler dapli persunas dad 80 onns e dapli cun domicil civil en las vischnancas da la regiun da planisaziun Plaun en cumparegliaziun cun la planisaziun generala chantunala 2004. Cumbain ch'ils 27 ulteriurs letgs da tgira – ch'èn planisads en la chasa da persunas attempadas e da tgira Falveng en il rom da la procedura da contribuziun currenta – èn già resguardads en il dumber actual da letgs per ils onns da prognosa, resulta per la regiun da planisaziun Plaun vinavant in basegn teoretic supplementar considerabel da letgs da tgira.

3.3 Regiun da planisaziun 2: Cuira regio

Calfreisen, Castiel, Cuira, Favugn, Haldenstein, Lüen, Maladers, Tschiertschen-Praden e Tumein

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na lista ChTg	projects	per autres reg.	
Cuira, abitadi per pers. attempadas Bodmer	86	0	-2	0	84
Cuira, abitadi per pers. attempadas Kantengut	54	0	6	0	60
Cuira, chasa da burgaisas e da burgais Masans	66	0	0	0	66
Cuira, abitadi evangelic per pers. attempadas Masans	140	0	16	0	156
Cuira, center da senioras e da seniors Rigahaus	83	0	0	0	83
Cuira, partizun da tgira da l'ospital da la Crusch	12	0	0	0	12
Cuira, chasa da dimora e da tgira Villa Sarona	37	0	0	0	37
Cuira, partizun da tgira da la residenza Bener-Park	23	0	0	0	23
Total purschida en la regiun da planisaziun	501	0	20	0	521
<i>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</i>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da chasas da tgira					521

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
Total populaziun residenta	38'063	37'711	38'673	39'927	41'139	42'120
Persunas da 65 onns e dapli	5'856	6'074	6'508	7'183	7'731	8'479
<i>en % dal total</i>	15.4%	16.1%	16.8%	18.0%	18.8%	20.1%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	104	111	123	132	145
Persunas dad 80 onns e dapli	1'706	1'804	1'967	2'105	2'246	2'498
<i>en % dal total</i>	4.5%	4.8%	5.1%	5.3%	5.5%	5.9%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	106	115	123	132	146

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

1) Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	521	521	521	521
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	512	526	538	572
Bilantscha letgs	Basegn supplementar		5	17
	Surpli	9		

Abitadi per persunas attempadas Bodmer, Cuira: Cun il conclus dals 16 da mars 2010 (prot. nr. 206) ha la regenza approvà il project da construcziun (faza da valitaziun III) sa basond sin l'art. 49c al. 1 LTM.

Abitadi per persunas attempadas Kantengut, Cuira: Cun il conclus dals 28 d'avrigl 2009 (prot. nr. 385) ha la regenza approvà il project da construcziun (faza da valitaziun III) sa basond sin l'art. 49c al. 1 LTM.

Abitadi evangelic per persunas attempadas Masans, Cuira: En il rom da la fasa da valitaziun I da la dumonda da subvenziunar 16 ulteriurs letgs da tgira sco er da transfurmaz chombras dublas en chombras singulas ha il departament da giustia, segirezza e sanadad approvà cun cundiziuns l'elavuraziun dal project preliminar (faza da valitaziun II) tenor l'art. 21 al. 1 e 3 LTM.

En la regiun da planisaziun Cuira regio sa mussa a lunga vista in basegn teoretic supplementar da letgs da tgira.

3.4 Regiun da planisaziun 3: Landquart

Fläsch, Igis, Jenins, Maiavilla, Malans, Mastrils, Trimmis, Vaz sur e Zizers

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per autres reg.	
Landquart, chasa da pers. attempadas e da tgira Neugut	76	0	4	0	80
Maiavilla, center da pers. attempadas Senesca Signuradi	40	0	14	0	54
Zizers, center per pers. attempadas Serata	40	0	5	0	45
Zizers, chasa da pers. attempadas e da tgira Däscher	34	0	7	0	41
Zizers, chasa da pers. attempadas/d/a tgira St. Johannes-S	30	-30	0	0	0
Total purschida en la regiun da planisaziun	220	-30	30	0	220
<u>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</u>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					220

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
Total populaziun residenta	21'267	22'521	22'244	22'624	22'912	23'054
Persunas da 65 onns e dapli	2'699	3'095	3'291	3'748	4'247	4'855
en % dal total	12.7%	13.7%	14.8%	16.6%	18.5%	21.1%
index (2000 = 100)	100	115	122	139	157	180
Persunas dad 80 onns e dapli	718	830	889	995	1'112	1'281
en % dal total	3.4%	3.7%	4.0%	4.4%	4.9%	5.6%
index (2000 = 100)	100	116	124	139	155	178

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

1) Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	220	220	220	220
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	232	249	266	294
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	12	29	46
	Surpli			74

La partizun da tgira da la fundaziun St. Johannes-Stift a Zizers figurescha cun 20 letgs sin la glista da las chasas da tgira. Tenor il conclus da la regenza dals 12 da zercladur 2006 (prot. nr. 678) èsi giustifitgà da recepir la fundaziun sin la glista da las chasas da tgira, perquai ch'ella è focussada sin ina clientella speziala. Quai na tanghescha dentant betg la planisaziun regiunala dal basegn. Quests 20 letgs n'èn cuntognids ni en il dumber actual da letgs da la regiun da planisaziun Landquart ni en il dumber actual total da letgs dal Grischun.

Chasa da persunas attempadas e da tgira Neugut, Landquart: En il rom da la fasa da valitaziun I ha il departament da giustia, segirezza e sanadad approvà cun la brev dals 11 da mars 2009 cun condiziuns l'elavuraziun dal project preliminar (fasa da valitaziun II) tenor l'art. 21 al. 1 e 3 LTM.

Chasa da persunas attempadas e da tgira Signuradi, Maiavilla: En il rom da la fasa da valitaziun III ha la regenza approvà cun il conclus dals 8 d'october 2009 (prot. nr. 978) il project da construcziun per substituir l'edifizi existent cun maximalmain 51 letgs da tgira subvenziunabels dals totalmain 54 letgs da tgira planisads.

Chasa da persunas attempadas e da tgira Serata, Zizers: Cun il conclus dals 18 da matg 2010 (prot. nr. 440) ha la regenza approvà il project da construcziun (fasa da valitaziun III) cun 45 letgs da tgira subvenziunabels tenor l'art. 21 al. 1 e tenor l'art. 49c al. 1 LTM.

Chasa da persunas attempadas e da tgira Däscher, Zizers: Cun il conclus dals 11 da matg 2010 (prot. nr. 413) ha la regenza garantì la contribuziun chantunala d'investiziun sin basa da l'art. 21 al. 1 LTM per 7 ulteriurs letgs da tgira.

Cunquai che la prognosa da la populaziun residenta dad 80 onns e dapli è vegnida curregida vers ensi en cumparegliaziun cun la planisaziun generala chantunala 2004, resulta – per ils onns da prognosa – in basegn teoretic supplementar da letgs da tgira per la regiun da planisaziun Landquart, malgrà ch'i vegnan resguardads ils ulteriurs letgs da tgira planisads.

3.5 Regiuon da planisaziun 4: Partenz

Claustra-Serneus, Cunter en il Partenz, Fanas, Fideris, Furna, Grüschen, Jenaz, Küblis, Luzein, Saas, Schiers, Seewis, St. Antönien e Valzeina

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicazions ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per otras reg.	
Jenaz, chasa da pers. attempadas e da tgira	70	0	0	0	70
Claustra, chasa da pers. attempadas e da tgira am Talbach	55	0	0	0	55
Schiers, chasa da pers. attempadas e da tgira dal Partenz	52	0	0	0	52
Total purschida en la regiun da planisaziun	177	0	0	0	177
<u>Purschidas en otras regiuns da planisaziun</u>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					177

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun 1) tenor dumbraziu dal pievel 2000 2) tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	14'713	14'876	14'731	14'795	14'914	15'083
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	2'468	2'604	2'686	2'890	3'131	3'397
en % dal total	16.8%	17.5%	18.2%	19.5%	21.0%	22.5%
index (2000 = 100)	100	106	109	117	127	138
Persunas dad 80 onns e dapli	698	761	808	908	951	1'020
en % dal total	4.7%	5.1%	5.5%	6.1%	6.4%	6.8%
index (2000 = 100)	100	109	116	130	136	146

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

1) Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 o nns e dapi tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%		Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
		2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)		25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)		177	177	177	177
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)		210	227	228	234
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	33	50	51	57
	Surpli				

Chasa da persunas attempadas e da tgira, Jenaz: Cun il conclus dal 1. da matg 2007 (prot. nr. 538) ha la regenza approvà il project da construcziun (fasa da valitaziun III) tenor l'art. 49c al. 1 LTM. La retratga da la nova chasa da tgira a Jenaz (+70 letgs da tgira) e la reducziun dals letgs da tgira a Schiers (-38 letgs da tgira) han qì lieu l'onn 2009.

Cunquai che la prognosa da la populaziun residenta fitg attempada è vegnida curregida vers ensi en cumparregliazjun cun la planisaziun generala chantunala 2004, resulta – per ils onns da prognosa – in basegn teoretic supplementar da letgs da tgira per la regiun da planisaziun Partenz, malgrà ch'i vegnan resguardads ils ulteriurs letgs da tgira che stattan ussa a disposiziun en la chasa da persunas attempdadas e da tgira Jenaz.

Ils onns passads ha il Partenz ḡi in'auta quota da tgira ambulanta en la cumparegliaziun chantunala (cf. cifra 2.3). Il dumber da persunas che basegnan tgira e ch'èn veginidas sustegnidias da la spitex sa chatta sur la media. A medem temp è la dumonda da letgs da tgira staziunara stada pli pitschna che en autras regiuns da planisaziun. Da las circumstanzas spezialas stoi veginir tegnì quint cun planisar l'ulteriura purschida da tgira cunzunt en la regiun da planisaziun Partenz.

3.6 Regiun da planisaziun 5: Tavau

Tavau

Purschida actuala da letgs						
Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	na glista ChTg	Correcturas projects	Correcturas per autres reg.	Total	per l'atgna reg.
Tavau, abitadi per pers. attempadas am Guggerbach	56	0	24	0	80	
Tavau, partizun da tgira da l'ospital da Tavau	32	0	0	-1	31	
Total purschida en la regiun da planisaziun	88	0	24	-1	111	
Purschidas en autres regiuns da planisaziun					0	
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					111	

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazion dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	11'718	11'050	11'035	11'008	11'012	10'992
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	1'504	1'524	1'627	1'859	2'077	2'274
en % dal total	12.8%	13.8%	14.7%	16.8%	18.8%	20.7%
index (2000 = 100)	100	101	108	124	138	151
Persunas dad 80 onns e dapli	382	417	473	505	532	641
en % dal total	3.0%	3.8%	4.3%	4.6%	4.8%	5.8%
index (2000 = 100)	100	109	124	132	139	163

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	111	111	111	111
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	123	126	127	147
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	12	15	16
	Surpli			36

Abitadi per persunas attempadas am Guggerbach, Tavau: En il rom da la fasa da valitaziun I ha il departament da giustia, segirezza e sanadad approvà cun la brev dals 25 da zercladur 2009 cun condiziuns l'elavuraziun dal project preliminar per metter a disposiziun 24 ulteriurs letgs da tgira tenor l'art. 21 al. 1 LTM.

Ils onns passads ha la regiun da planisaziun Tavau gi ina quota da tgira ambulanta sur la media chantunala (cf. cifra 2.3). Il dumber da persunas che basegnan tgira e ch'en vegnidas sustegnididas da la spitex sa chatta sur la media. A medem temp è la dumonda da letgs da tgira staziunara stada pli pitschna che en outras regiuns da planisaziun. Da las circumstanzas spezialas stoï vegnir tegnì quint cun planisar l'ulteriura purschida da tgira cunzunt en la regiun da planisaziun Tavau.

3.7 Regiun da planisaziun 6: Arosa

Arosa, Langwies, Molinis, Peist e St. Peter-Pagig

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per autres reg.	
Arosa, chasa da pers. attempadas e da tgira Surlej	28	0	12	0	40
Total purschida en la regiun da planisaziun	28	0	12	0	40
<i>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</i>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					40

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazuin dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
Total populaziun residenta	3'671	3'110	3'082	3'027	2'963	2'895
Persunas da 65 onns e dapli	497	502	578	642	697	748
en % dal total	13.5%	16.1%	18.8%	21.2%	23.5%	25.8%
index (2000 = 100)	100	101	116	129	140	151
Persunas dad 80 onns e dapli	121	133	162	187	206	222
en % dal total	3.3%	4.3%	5.3%	6.2%	7.0%	7.7%
index (2000 = 100)	100	110	134	154	170	184

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	40	40	40	40
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	42	47	49	51
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	2	7	9
	Surpli			11

Cun il conclus dals 24 da mars 2009 (prot. nr. 273) ha la regenza acceptà per il 1. da schaner 2010 la dumonda concernent la midada da las vischnancas da Molinis, da Peist e da St. Peter-Pagig da la regiun da planisaziun Cuira a la regiun da planisaziun Arosa.

Cun las brevs dals 30 da fanadur 2007, dals 3 da november 2008 e dals 18 da settember 2009 ha il departament da giustia, segirezza e sanadad approvà cun condiziuns l'elavuraziun dal project preliminar per substituir l'edifizi existent tenor l'art. 49c al. 1 e tenor l'art 21 al. 1 LTM (da 12 ulteriurs letgs da tgira planisads inclusiv letgs da distgargia vegnan renconuschids 9 letgs da tgira sco letgs subvenziunabels).

En la regiun da planisaziun Arosa exista a media ed a lunga vista in basegn teoretic supplementar da letgs da tgira. Da las circumstanças spezialasstoi vegnir tegnì quint cun planisar l'ulteriura purschida da tgira cunzunt en la regiun da planisaziun Arosa.

3.8 Regiun da planisaziun 7: Lai

Churwalden e Vaz

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per autres reg.	
Churwalden, chasa da pers. attempadas e da tgira Lindenholz	32	0	0	-4	28
Vaz, chasa da pers. attempadas e da tgira Parc Lai	35	0	0	0	35
Total purschida en la regiun da planisaziun	67	0	0	-4	63
<u>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</u>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da chasas da tgira					63

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazion dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	4'853	4'742	4'892	4'959	4'998	5'005
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	715	754	836	909	992	1'113
en % dal total	14.7%	15.9%	17.1%	18.3%	19.8%	22.2%
index (2000 = 100)	100	105	117	127	139	156
Persunas dad 80 onns e dapli	165	190	226	273	303	332
en % dal total	3.4%	4.0%	4.6%	5.5%	6.1%	6.6%
index (2000 = 100)	100	115	137	165	183	201

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	63	63	63	63
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	59	68	73	76
Bilantscha letgs	Basegn supplementar		5	10
	Surpli	4		

A la chasa da persunas attempadas e da tgira Lindenholz a Churwalden èn participadas las trais vischnancas d'Alvaschagn, da Lantsch e da Schmitten da la regiun da planisaziun Alvra cun totalmain 4 letgs da tgira (la participaziun è vegnida calculada sin basa da la quota che resulta tras la cumparegliazion tranter la populaziun residenta dad 80 onns e dapli da las vischnancas participadas ed il total da la populaziun residenta dad 80 onns e dapli da tut las vischnancas che fan part u che appartegnan a l'instituziun ch'è responsabla per la chasa da persunas attempadas e da tgira Lindenholz).

En la regiun da planisaziun Lai exista a media ed a lunga vista in basegn teoretic supplementar da letgs da tgira.

3.9 Regiun da planisaziun 8: Alvra

Alvagni, Alvaschagn, Bravuogn, Brinzauls, Casti, Filisur, Lantsch, Schmitten e Surava

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na lista ChTg	projects	per autres reg.	
Alvagni, chasa da pers. attempadas e da tgira Envia	28	0	0	0	28
Total purschida en la regiun da planisaziun	28	0	0	0	28
<i>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</i>					14
<i>Tavau, partiziu da tgira da l'ospital da Tavau</i>					1
<i>Churwalden, chasa da pers. attempadas e da tgira Linden</i>					4
<i>Tusaun, chasa evangelica da pers. attempadas e da tgira</i>					11
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					42

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun 1) tenor dumbrazun dal pievel 2000 2) tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	2'868	2'893	2'827	2'756	2'696	2'651
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	557	590	604	628	647	684
<i>en % dal total</i>	19.4%	20.4%	21.4%	22.8%	24.0%	25.8%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	106	108	113	116	123
Persunas dad 80 onns e dapli	124	161	192	219	223	220
<i>en % dal total</i>	4.3%	5.5%	6.8%	7.9%	8.3%	8.3%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	129	154	177	180	178

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

1) Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	42	42	42	42
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	50	55	53	51
Bilantscha letgs	8	13	11	9
Surpli				

Quatter vischnancas da la regiun da planisaziun Alvra han participaziuns da totalmain 14 letgs da tgira en autres regiuns da planisaziun: Schmitten cun 1 letg en la partiziu da tgira da l'ospital da Tavau; Alvaschagn cun 1 letg, Lantsch cun 2 letgs e Schmitten cun 1 letg en la chasa da persunas attempadas e da tgira Lindenhof, Churwalden; Bravuogn cun 9 letgs en la chasa evangelica da tgira e da persunas attempadas, Tusaun.

Cunquai che la prognosa da la populaziun residenta dad 80 onns e dapli è vegnida curregida vers ensi en cumparegliaziun cun la planisaziun generala chantunala 2004, resulta in basegn teoretic supplementar da letgs da tgira per la regiun da planisaziun Alvra.

3.10 Regiun da planisaziun 9: Surses

Beiva, Cunter, Mon, Mulegns, Murmarera, Riom-Parsonz, Salouf, Savognin, Sour, Stierva e Tinizong-Rona

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per autres reg.	
Savognin, chasa da pers. attempadas Surses	42	0	0	0	42
Total da la purschida en la regiun da planisaziun	42	0	0	0	42
<i>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</i>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					42

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazion dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
Total populaziun residenta	2'574	2'666	2'651	2'613	2'585	2'564
Persunas da 65 onns e dapli	506	536	545	603	648	671
<i>en % dal total</i>	19.7%	20.1%	20.6%	23.1%	25.0%	26.2%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	106	108	119	128	133
Persunas dad 80 onns e dapli	148	165	175	181	184	208
<i>en % dal total</i>	5.7%	6.2%	6.6%	6.9%	7.1%	8.1%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	111	118	122	125	140

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	42	42	42	42
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	46	45	44	48
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	4	3	2
	Surpli			6

Il dumber da letgs da tgira disponibels è levamain sut il basegn teoretic da letgs calculà.

3.11 Regiun da planisaziun 10: Regio Viamala

Almen, Andeer, Avras, Casti-Vargistagn, Cazas, Donat, Farera, Farschno, Flearda, Giuvaulta, Lon, Masagn, Maton, Mut, Nufenen, Pasqual, Pratval, Roten, Runtgaglia, Scharàns, Seglias, Spleia, Sufers, Tschappina, Tumegl, Tusaun, Urmagn, Valragn e Ziràn-Reschen

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na lista ChTg	projects	per otras reg.	
Andeer, chasa da pers. attempadas dal Rain posteriur	30	0	8	0	38
Cazas, chasa da pers. attempadas e da tgira S. Martin	30	0	0	0	30
Farschno, chasa da pers. attempadas e da tgira Tumleastg	45	0	0	0	45
Tusaun, chasa evangelica da pers. attempadas e da tgira	89	0	0	-11	78
Total purschida en la regiun da planisaziun	194	0	8	-11	191
<i>Purschidas en otras regiuns da planisaziun</i>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					191

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazun dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	12'451	12'497	12'527	12'498	12'458	12'384
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	2'072	2'158	2'241	2'421	2'590	2'836
<i>en % dal total</i>	16.6%	17.3%	17.9%	19.4%	20.8%	22.9%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	104	108	117	125	137
Persunas dad 80 onns e dapli	611	676	740	767	777	810
<i>en % dal total</i>	4.9%	5.4%	5.9%	6.1%	6.2%	6.5%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	111	121	126	127	133

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	191	191	191	191
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	193	192	186	186
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	2	1	
	Surpli			5
				5

Chasa da persunas attempadas dal Rain posteriur, Andeer: Cun il conclus dals 6 da fanadur 2010 (prot. nr. 666) ha la regenza garantì la contribuziun chantunala d'investiziun sin basa da l'art. 21 al. 1 LTM per stgaffir 7 ulteriurs letgs da tgira subvenziunabels.

A la chasa evangelica da persunas attempadas e da tgira a Tusaun èn participadas la vischnanca da Bravuogn da la regiun da planisaziun Alvra cun 9 letgs sco er la vischnanca da Stussavgia da la regiun da planisaziun Glion cun 2 letgs (las participaziuns èn vegnidas calculadas sin basa da la quota che resulta tras la cumparegliazion tranter la populaziun residenta dad 80 onns e dapli da las vischnancas participadas ed il total da la populaziun residenta dad 80 onns e dapli da tut las vischnancas che fan part u che appartegnan a l'instituziun ch'è responsabla per la chasa evangelica da persunas attempadas e da tgira a Tusaun).

La regiun da planisaziun Regio Viamala ha ina bilantscha da letgs equilibrada. A media ed a lunga vista na s'imponan naginas mesiras.

3.12 Regiun da planisaziun 11: Glion

Andiast, Castrisch, Cumbel, Degen, Duin, Falera, Flem, Glion, Laax, Ladir, Lumbrein, Luven, Morissen, Mundaun, Pigniu, Pitasch, Riein, Rueun, Ruschein, S. Martin, Sagogn, Schluein, Schnaus, Sevgein, Siat, Stussavgia, Suraua, Sursaissa, Tenna, Trin, Val S. Pieder, Valendau, Vella, Versomi, Vignogn, Vrin e Vuorz

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per otras reg.	
Cumbel, da casa val lumnezia	59	0	-1	0	58
Flem, chasa d'abitar e da tgira Plaids	33	0	13	0	46
Glion, chasa evangelica da pers. attempadas e da tgira	103	0	-9	0	94
Glion, chasa da pers. attempadas e da tgira institut S. Josef	30	0	0	0	30
Sursaissa, gruppas d'abitar da tgira	13	0	0	0	13
Val S. Pieder, gruppa d'abitar da tgira	9	0	0	0	9
Total purschida en la regiun da planisaziun	247	0	3	0	250
<i>Purschidas en otras regiuns da planisaziun</i>					2
<i>Tusaun, chasa evangelica da pers. attempadas e da tgira</i>					2
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					252

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazuiun dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischannas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	17'194	17'486	17'626	17'723	17'771	17'760
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	3'010	3'157	3'280	3'558	3'800	4'133
<i>en % dal total</i>	17.5%	18.1%	18.6%	20.1%	21.4%	23.3%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	105	109	118	126	137
Persunas dad 80 onns e dapli	899	965	1'024	1'107	1'164	1'242
<i>en % dal total</i>	5.2%	5.5%	5.8%	6.2%	6.5%	7.0%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	107	114	123	129	138

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

1) Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	252	252	252	252
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	267	277	279	285
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	15	25	27
	Surpli			

Chasa da persunas attempadas e da tgira "da casa val lumnezia", Cumbel: En il rom da la fasa da valitaziun III ha la regenza approvà cun il conclus dals 23 da mars 2010 (prot. nr. 234) il project da construcziun per substituir l'edifizi existent cun 58 letgs da tgira subvenziunabels.

Chasa evangelica da persunas attempadas e da tgira, Glion: En il rom da la fasa da valitaziun III ha la regenza approvà cun il conclus dals 29 da zercladur 2010 (prot. nr. 639) il project da construcziun per sanar, per midar e per engrondir l'edifizi existent cun 90 letgs da tgira subvenziunabels (exclusiv 4 letgs da distgargia).

Chasa d'abitar e da tgira Plaids, Flem: En il rom da la fasa da valitaziun I ha il departament da giustia, segirezza e sanadad approvà cun la brev dals 21 da settember 2009 cun condiziuns l'elavuraziun dal project preliminar per metter a disposiziun 11 ulteriurs letgs da tgira subvenziunabels (exclusiv 2 ulteriurs letgs da distgargia planisads) e per transfurmar chombras dublas en chombras singulas tenor l'art. 21 al. 1 e 3 LTM.

Per ils onns da prognosa resulta in basegn teoretic supplementar da letgs da tgira en la regiun da planisa-
ziun Glion.

3.13 Regiun da planisaziun 12a: Cadi Sursassiala

Medel, Mustér e Tujetsch

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per autres reg.	
Mustér, chasa Sogn Gions e chasa da tgira Sursassiala	68	0	-13	0	55
Tujetsch, chasa Sogn Vigeli Sedrun	35	0	-18	0	17
Total purschida en la regiun da planisaziun	103	0	-31	0	72
<u>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</u>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					72

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazion dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	4'167	4'429	4'637	4'775	4'877	4'938
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	782	807	820	884	992	1'090
en % dal total	18.8%	18.2%	17.7%	18.5%	20.3%	22.1%
index (2000 = 100)	100	103	105	113	127	139
Persunas dad 80 onns e dapli	235	245	251	269	291	315
en % dal total	5.6%	5.5%	5.4%	5.6%	6.0%	6.4%
index (2000 = 100)	100	104	107	114	124	134

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	72	72	72	72
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	65	67	70	72
Bilantscha letgs				0
	Surpli	7	5	2

Chasa Sogn Gions e chasa da tgira Sursassiala, Mustér: La dumonda dals 27 da december 2007 tenor l'art. 49c al. 1 LTM (fasa da valitaziun I) prevesa la construcziun d'in edifizi nov per substituir e per adattar l'edifizi existent sco er la reducziun da letgs en la regiun da planisaziun. Cun la brev dals 28 da schaner 2010 ha il departament da giustia, segirezza e sanadad approvà l'elavuraziun dal project preliminar a Mustér cun maximalmain 55 letgs da tgira che vegnan renconuschids sco letgs subvenziunabels. La dumonda da la regiun da planisaziun – numnadomain da renconuscher il pli tard suenter ch'il project da construcziun a Mustér è vegni avert maximalmain 55 letgs da tgira a Mustér e maximalmain 17 letgs da tgira a Sedrun per la recepziun sin la glista chantunala da las chasas da tgira – è vegnida approvada.

Cuntrari al sboz da consultaziun na figurescha la chasa Sontgaclau a Curaglia betg pli en la planisaziun generala da las chasas da tgira 2010, cunquai che la chasa Sontgaclau è vegnida serrada tenor la brev dal cussegl da fundaziun responsabel che datescha dals 11 da mars 2010 respectivamain cunquai che la dumonda per la permissiun da manaschi dals 28 da favrer 2010 è vegnida retratga.

Resguardond la reducziun da letgs previsa ha la regiun da planisaziun Cadi Sursassiala a media vista mo pli in pitschen surpli teoretic da letgs ed a lunga vista (2025) ina bilantscha da letgs equilibrada.

3.14 Regiun da planisaziun 12b: Cadi Sutsassiala

Breil, Schlans, Sumvitg e Trun

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per otras reg.	
Sumvitg, chasa Sogn Giusep Cumpadials	31	0	0	0	31
Trun, chasa Sogn Martin	60	0	0	0	60
Total purschida en la regiun da planisaziun	91	0	0	0	91
<u>Purschidas en otras regiuns da planisaziun</u>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					91

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazion dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	3'914	3'975	3'873	3'723	3'613	3'546
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	889	910	894	879	861	854
en % dal total	22.7%	22.9%	23.1%	23.6%	23.8%	24.1%
index (2000 = 100)	100	102	101	99	97	96
Persunas dad 80 onns e dapli	223	260	286	345	337	314
en % dal total	5.7%	6.5%	7.4%	9.3%	9.3%	8.9%
index (2000 = 100)	100	117	128	155	151	141

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	91	91	91	91
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	74	86	81	72
Bilantscha letgs	Basegn supplementar			
	Surpli	17	5	10
				19

La regiun da planisaziun Cadi Sutsassiala ha actualmain in surpli da letgs per tut ils onns da prognosa. Ina reducziun da la purschida respectivamain ina transformaziun en purschidas alternativas d'assistenza e da tgira è inditgada en vista al dumber maximal da letgs da tgira (dumber previs da letgs tenor la valur da planisaziun) che pon vegnir recepids sin la glista chantunala da las chasas da tgira.

3.15 Regiun da planisaziun 13: Val Müstair

Val Müstair

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per autres reg.	
Val Müstair, partizun da tgira da l'ospital da Sta. Maria	28	0	0	0	28
Total purschida en la regiun da planisaziun	28	0	0	0	28
<u>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</u>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					28

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazun dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	1'605	1'666	1'668	1'622	1'592	1'572
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	325	341	346	366	369	395
en % dal total	20.2%	20.5%	20.7%	22.6%	23.2%	25.1%
index (2000 = 100)	100	105	106	113	114	122
Persunas dad 80 onns e dapli	103	108	109	120	119	128
en % dal total	6.4%	6.5%	6.5%	7.4%	7.5%	8.2%
index (2000 = 100)	100	105	106	116	115	125

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	28	28	28	28
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	28	30	28	29
Bilantscha letgs	0	2	0	1
Surpli				

En la regiun da planisaziun Val Müstair na s'imponan naginas mesiras fin l'onn 2025 sin basa da la planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010. Il dumber da letgs da tgira actualmain disponibels correspunda per gronda part al basegn teoretic da letgs calculà.

3.16 Regiun da planisaziun 14: Engiadina bassa

Ardez, Ftan, Guarda, Lavin, Ramosch, Samignun, Scuol, Sent, Susch, Tarasp, Tschlin e Zernez

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per autres reg.	
Samignun, gruppera da tgira	6	0	0	0	6
Scuol, chasa Puntota	65	0	0	0	65
Scuol, partizien da tgira CSEB	21	0	0	0	21
Scuol, gruppera da tgira dal CSEB Prasas-chèr	9	0	0	0	9
Zernez, gruppera da tgira dal CSEB	0	0	9	0	9
Total purschida en la regiun da planisaziun	101	0	9	0	110
<u>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</u>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					110

Populaziun residenta

Gruppera da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbraziun dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	7'283	7'745	7'727	7'826	7'913	7'974
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	1'283	1'381	1'393	1'525	1'646	1'793
en % dal total	17.6%	17.8%	18.0%	19.5%	20.8%	22.5%
index (2000 = 100)	100	108	109	119	128	140
Persunas dad 80 onns e dapli	364	420	451	467	476	526
en % dal total	5.0%	5.4%	5.8%	6.0%	6.0%	6.6%
index (2000 = 100)	100	115	124	128	131	144

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

1) Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	110	110	110	110
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	118	117	114	120
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	8	7	4
	Surpli			

Gruppera da tgira dal center da sanadad d'Engiadina bassa (CSEB), Zernez: En il rom da la fasa da valitaziun I ha il departament da giustia, segirezza e sanadad approvà cun la brev dals 21 da settember 2009 cun cundiziuns l'ulteriura elavuraziun dal project per stgaffir 9 letgs da tgira.

En la regiun da planisaziun Engiadina bassa resulta a media ed a lunga vista in pitschen basegn teoretic supplementar da letgs da tgira.

3.17 Regiun da planisaziun 15: Engiadin'ota

Bever, La Punt-Chamues-ch, Madulain, Puntraschigna, Samedan, San Murezzan, S-chanf, Schlarigna, Segl, Silvaplauna e Zuoz

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per otras reg.	
Samedan, chasa da pers. attemp. e da tgira Engiadin'ota	108	0	38	0	146
Total purschida en la regiun da planisaziun	108	0	38	0	146
<i>Purschidas en otras regiuns da planisaziun</i>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					146

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrizian dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	17'310	16'449	16'964	17'493	17'817	17'941
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	1'951	2'115	2'451	2'868	3'230	3'658
<i>en % dal total</i>	11.3%	2.9%	14.4%	16.4%	18.1%	20.4%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	108	126	147	166	187
Persunas dad 80 onns e dapli	458	530	645	717	823	996
<i>en % dal total</i>	2.6%	3.2%	3.8%	4.1%	4.6%	5.6%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	116	141	156	180	217

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valor da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	146	146	146	146
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	168	179	197	228
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	22	33	51
	Surpli			82

Chasa da persunas attempadas e da tgira Engiadin'ota, Samedan: En il rom da la fasa da valitaziun I ha il departament da giusticia, segirezza e sanadad approvà cun la brev dals 2 da mars 2009 cun cundiziuns l'elavuraziun dal project preliminar per 36 ulteriurs letgs da tgira che vegnan renconuschids sco letgs subvenziunabels (exclusiv 2 ulteriurs letgs planisads per purschidas ambulantas) tenor l'art. 21 al. 1 e 3 LTM.

Sin fundament da las novas datas da basa vegnan prognostitgadas bler dapli persunas fitg attempadas cun domicil civil en las vischnancas da la regiun da planisaziun Engiadin'ota en cumparegliaziun cun la planisaziun generala chantunala 2004. Cumbain ch'ils 36 ulteriurs letgs da tgira subvenziunabels che stattan en discussiun en il rom da la procedura da contribuziun currenta sco er ils 2 ulteriurs letgs planisads per purschidas ambulantas èn già resguardads en il dumber actual da letgs per ils onns da prognosa, resulta per la regiun da planisaziun Engiadin'ota in basegn teoretic supplementar da letgs da tgira.

Ils onns passads ha l'Engiadin'ota già ina quota da tgira staziunara sut la media en la cumparegliaziun chantunala. La dumonda da letgs da tgira è stada bler pli pitschna che en outras regiuns da planisaziun. La quota da tgira ambulanta correspundeva pli u main a la media chantunala. Il motiv per quai pudess trantier auter esser che l'Engiadin'ota dispona da purschidas alternativas da tgira e d'assistenza respectivamain che la quota da persunas bain situadas, che organiseschan lur tgira e lur assistenza sin basa privata, è pli auta che en outras regiuns dal chantun. Da las circumstanzas spezialas stoï vegnir tegnì quint cun planisar l'ulteriura purschida da tgira cunzunt en la regiun da planisaziun Engiadin'ota.

3.18 Regiun da planisaziun 16: Puschlav

Brusio e Puschlav

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per otras reg.	
Puschlav, chasa da pers. attempadas	60	0	0	0	60
Puschlav, partiziun da tgira da l'ospital	32	0	0	0	32
Total purschida en la regiun da planisaziun	92	0	0	0	92
<u>Purschidas en otras regiuns da planisaziun</u>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					92

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazion dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	4'427	4'648	4'506	4'326	4'173	4'058
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	1'061	1'112	1'076	1'113	1'086	1'065
en % dal total	24.0%	23.9%	23.9%	25.7%	26.0%	26.2%
index (2000 = 100)	100	105	101	105	102	100
Persunas dad 80 onns e dapli	294	351	382	397	384	370
en % dal total	6.6%	7.6%	8.5%	9.2%	9.2%	9.1%
index (2000 = 100)	100	119	130	135	131	126

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	92	92	92	92
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	99	99	92	85
Bilantscha letgs	Basegn supplementar	7	7	0
	Surpli			7

En la regiun da planisaziun Puschlav na s'imponan naginas mesiras sin basa da la planisaziun generala chantunala da las chasas da tgira 2010. Sulettamain per ils onns da prognosa 2010 e 2015 mussan las calculaziuns dal basegn in pitschen basegn teoretic supplementar da letgs da tgira. A media ed a lunga vista bastan ils letgs da tgira che stattan oz a disposiziun, e quai pervia da la stagnaziun da la populaziun residenta dad 80 onns e dapli en cumbinaziun cun la valur directiva pli bassa dal basegn da letgs previs.

3.19 Regiun da planisaziun 17: Bregaglia

Bregaglia

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per autres reg.	
Bregaglia, chasa da tgira Promontogno/Flin	38	0	0	0	38
Total purschida en la regiun da planisaziun	38	0	0	0	38
<u>Purschidas en autres regiuns da planisaziun</u>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					38

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun 1) tenor dumbrazjun dal pievel 2000 2) tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta			
			tenor prognosa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
Total populaziun residenta	1'503	1'586	1'539	1'499	1'475	1'466
Persunas da 65 onns e dapli	329	352	347	350	373	392
en % dal total	21.9%	22.2%	22.5%	23.3%	25.3%	26.7%
index (2000 = 100)	100	107	105	106	113	119
Persunas dad 80 onns e dapli	97	118	129	126	123	122
en % dal total	6.5%	7.4%	8.4%	8.4%	8.3%	8.3%
index (2000 = 100)	100	121	133	130	127	126

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor prognosa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	38	38	38	38
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	34	32	30	28
Bilantscha letgs				
	Surpli	4	6	8
				10

Pervia da la stagnaziun da la populaziun residenta dad 80 onns e dapli en cumbinaziun cun la valur directiva pli bassa dal basegn da letgs previs sto vegnir registrà in surpli da letgs crescent en la regiun da planisaziun Bregaglia.

In'adattaziun da la purschida è inditgada en vista al dumber maximal da letgs da tgira (dumber previs da letgs tenor la valur da planisaziun) che pon vegnir recepids sin la glista chantunala da las chasas da tgira.

3.20 Regiun da planisaziun 18: Moesa

Arvigo, Braggio, Buseno, Cama, Castaneda, Cauco, Grono, Leggia, Lostallo, Mesauc, Rossa, Roveredo, San Vittore, Selma, Soazza, Sta. Maria i.C. e Verdabbio

Purschida actuala da letgs

Vischnanca, chasa da tgira (ChTg)	Indicaziuns ChTg	Correcturas			Total per l'atgna reg.
		na glista ChTg	projects	per otras reg.	
Grono, chasa da tgira Opera Mater Christi	40	0	10	0	50
Grono, partizun da tgira da la residenza delle Rose	10	0	0	0	10
Mesauc, chasa da pers. attempadas	40	0	0	0	40
Roveredo, chasa da tgira Immacolata	30	0	0	0	30
Total purschida en la regiun da planisaziun	120	0	10	0	130
<i>Purschidas en otras regiuns da planisaziun</i>					0
Purschida actuala da letgs disponibels per l'atgna regiun da planisaziun					130

Populaziun residenta

Gruppa da la populaziun cun domicil civil en la regiun da planisaziun ¹⁾ tenor dumbrazion dal pievel 2000 ²⁾ tenor indicaziuns da las vischnancas	Populaziun residenta		Prognosa da la populaziun residenta tenor progrusa demografica dal Grischun, scenari mesaun			
	2000 ¹⁾	2007 ²⁾	2010	2015	2020	2025
	7'471	7'778	7'722	7'679	7'596	7'518
Total populaziun residenta						
Persunas da 65 onns e dapli	1'485	1'634	1'709	1'776	1'822	1'924
<i>en % dal total</i>	19.9%	21.0%	22.1%	23.1%	24.0%	25.6%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	110	115	120	123	130
Persunas dad 80 onns e dapli	422	476	509	577	616	656
<i>en % dal total</i>	5.6%	6.1%	6.6%	7.5%	8.1%	8.7%
<i>index (2000 = 100)</i>	100	113	121	137	146	156

Basegn da letgs e bilantscha da letgs

¹⁾ Valur directiva dal basegn previs x dumber da persunas dad 80 onns e dapli tenor progrusa demografica grad d'occupaziun supponi: 96.0%	Basegn teoretic da letgs ¹⁾			
	2010	2015	2020	2025
Valur directiva dal basegn previs (valur da planisaziun)	25%	24%	23%	22%
Dumber actual da letgs (disponibels en l'atgna regiun da planisaziun)	130	130	130	130
Dumber previs da letgs (tenor valur da planisaziun)	132	144	148	150
Bilantscha letgs	2	14	18	20
Basegn supplementar				

Chasa da tgira Opera Mater Christi, Grono: Cun il conclus dals 6 da fanadur 2010 (prot. nr. 665) ha la regenza approvà il project preliminar (faza da valitaziun II) per substituir l'edifizi existent cun maximalmain 50 letgs da tgira subvenziunabels.

Cunquai che la prognosa da la populaziun residenta fitg attempada è vegnida curregida vers ensi en cumparegliazion cun la planisaziun generala chantunala 2004, resulta a media ed a lunga vista in basegn teoretic supplementar da letgs da tgira per la regiun da planisaziun Moesa.